

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS,
LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJOS,
LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTERIJOS,
LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJOS,
NACIONALINĖS TREČIOJO AMŽIAUS UNIVERSITETŲ ASOCIACIJOS,
LIETUVOS „EURAG“ ASOCIACIJOS,
LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ SĄJUNGOS,
LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ BENDRIJOS,
LIETUVOS PAGYVENUSIŲ ŽMONIŲ ASOCIACIJOS,
LIETUVOS PENSININKŲ SĄJUNGOS „BOČIAI“
IR
LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS**

SUSITARIMAS

**DĖL BENDRADARBIAVIMO, FORMUOJANT IR ĮGYVENDINANT AKTYVAUS
SENĖJIMO IR VYRESNIO AMŽIAUS ASMENŲ SOCIALINĖS ĮTRAUKTIES POLITIKĄ**

2021 m. spalio 1 d.

Vilnius

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, atstovaujama socialinės apsaugos ir darbo ministrės Monikos Navickienės, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, atstovaujama sveikatos apsaugos ministro Arūno Dulkio, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, atstovaujama švietimo, mokslo ir sporto viceministrės Agnės Kudarauskienės, Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, atstovaujama kultūros viceministrės Dainos Urbanavičienės, Lietuvos savivaldybių asociacija, atstovaujama prezidento Mindaugo Sinkevičiaus, Nacionalinė trečiojo amžiaus universitetų asociacija, atstovaujama prezidentės Zitos Žebrauskienės, Lietuvos EURAG asociacija, atstovaujama valdybos pirmininko Povilo Butkaus, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga, atstovaujama pirmininko Gvido Rutkausko, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių bendrija, atstovaujama pirmininko Prano Ulozo, Lietuvos pagyvenusių žmonių asociacija, atstovaujama prezidentės Grasilos Makaravičienės, Lietuvos pensininkų sąjunga „Bočiai“, atstovaujama pirmininko Kajatono Šliogerio, toliau kartu vadinamos Šalimis, o kiekviena atskirai – Šalimi,

siekdamos užtikrinti veiksmingą valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų ir vyresnio amžiaus asmenų interesams atstovaujančių nevyriausybinių organizacijų bendradarbiavimą, sudarant galimybę šiems asmenims dalyvauti sprendžiant su jais susijusius klausimus,

suprasdamos, kad sėkmingo aktyvaus senėjimo ir vyresnio amžiaus asmenų socialinės įtraukties politikos įgyvendinimo veiksnys yra bendradarbiavimas ir koordinuoti Šalių veiksmai,

pripažindamos aktyvaus senėjimo ir vyresnio amžiaus asmenų socialinės įtraukties politikos horizontalumą ir kompleksiskumą, geresnės jos integracijos į socialinės apsaugos, visuomenės sveikatos, švietimo, kultūros ir kitus sektorius svarbą bei abipusį Šalių interesą bendradarbiauti,

vertindamos Lietuvos narystę Europos Sąjungoje, Pasaulio sveikatos organizacijoje, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijoje (EBPO), Jungtinių Tautų ir kitose tarptautinėse organizacijose, šių organizacijų darbą visuomenės senėjimo ir vyresnio amžiaus asmenų socialinės įtraukties srityje bei valstybėms narėms teikiamas rekomendacijas,

s u s i t a r i a:

1 straipsnis

Susitarimo tikslai

1. Vadovaujantis aktyvaus senėjimo principu, sudaryti sąlygas ir galimybes vyresnio amžiaus asmenims gyventi visavertį asmeninį, visuomeninį, profesinį ir kultūrinį gyvenimą, kad jų patirtis būtų vertinama ir ja būtų remiamasi, o jie patys – gerbiami ir tikri dėl savo ateities.

2. Vykdyti bendrą veiklą ir bendrus įsipareigojimus, siekiant užtikrinti nuoseklų veiksmingą valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų ir vyresnio amžiaus asmenų interesams atstovaujančių nevyriausybinių organizacijų bendradarbiavimą, formuojant ir įgyvendinant aktyvaus senėjimo ir vyresnio amžiaus asmenų socialinės įtraukties politiką.

2 straipsnis

Bendra Šalių veikla ir įsipareigojimai

Šalys įsipareigoja bendromis pastangomis:

1. Imtis veiksmų, siekiant užtikrinti vyresnio amžiaus asmenims stabilias pajamas, būtinas svarbiausiems jų poreikiams patenkinti ir leidžiančias gyventi visavertį gyvenimą, nežeminančias jų orumo.

2. Imtis veiksmų, siekiant gerinti teisinės sąlygas ir stiprinti finansines paskatas vyresnio amžiaus asmenims siekti užimtumo, o darbdaviams – juos įdarbinti ir išlaikyti darbe; mažinti šių asmenų dalyvavimo darbo rinkoje kliūtis.

3. Imtis veiksmų, siekiant užtikrinti kokybiškų sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų prieinamumą vyresnio amžiaus asmenims, atsižvelgiant į jų poreikius, kad jie būtų sveikesni, savarankiškesni, aktyvesni bendruomenės nariai.

4. Didinti galimybes ir gerinti sąlygas vyresnio amžiaus asmenims gyventi visavertį socialinį, kultūrinį, asmeninį gyvenimą ir nuolat tobulėti ar tobulinti kompetencijas (įskaitant skaitmeninę kompetenciją), naudotis kultūros vertybėmis, informacinių technologijų teikiamomis galimybėmis.

5. Skatinti vyresnio amžiaus asmenų dalyvavimą nacionaliniu ir vietos lygmenimis formuojant socioekonominę politiką, taip pat dalyvavimą visuomenės, bendruomenės gyvenime, pagalbos sau iniciatyvose; sprendimus, susijusius su vyresnio amžiaus asmenimis, priimti su jų žinia ir jiems dalyvaujant.

6. Ieškoti inovatyvių kūrybiškų sprendimų, skirtų solidarumui ir kartų bendradarbiavimui skatinti, remiant savanorišką veiklą, siekiant išvengti vyresnio amžiaus asmenų vienišumo ir izoliacijos.

7. Skatinti visuomenės vertybinių nuostatų kaitą, pozityvių santykių kultūrą, orientuotą į vyresnio amžiaus asmenis, puoselėjant teigiamą jų įvaizdį, atsižvelgiant į skirtingus jų poreikius, galimybes ir prioritetus, siekiant kurti įtraukią, visoms amžiaus grupėms draugišką visuomenę.

3 straipsnis

Šalių bendradarbiavimo formos ir būdai

Šalys susitaria:

1. Derinti veiksmus ir nuolat keistis informacija, dokumentais, tyrimų ir analizių duomenimis bei rezultatais, susijusiais su visuomenės senėjimu ir vyresnio amžiaus asmenų socialine įtrauktimi.
2. Pagal kompetenciją peržiūrėti aktyvaus senėjimo ir vyresnio amžiaus asmenų socialinės įtraukties srities teisinį reguliavimą, keistis informacija ar (ir) dalyvauti rengiant aktualių teisės aktų projektus, siekiant užtikrinti aktyvaus senėjimo ir vyresnio amžiaus asmenų socialinės įtraukties politikos formavimo ir įgyvendinimo veiksmingumą.
3. Tartis, konsultuotis ir keistis gerąja patirtimi su partneriais Lietuvoje ir kitose Europos Sąjungos šalyse narėse, sprendžiant aktyvaus senėjimo ir vyresnio amžiaus asmenų socialinės įtraukties politikos formavimo ir įgyvendinimo problemas.
4. Pagal kompetenciją dalyvauti konsultacijose, diskusijose, susitikimuose, seminaruose, konferencijose ir kitose tarpinstitucinio bendradarbiavimo priemonėse, skirtose aktyvaus senėjimo ir vyresnio amžiaus asmenų socialinės įtraukties klausimams aptarti.
5. Siekiant veiksmingo bendradarbiavimo formuojant ir įgyvendinant aktyvaus senėjimo ir vyresnio amžiaus asmenų socialinės įtraukties politiką ir efektyvios komunikacijos nacionaliniu lygmeniu, iš Šalių deleguotų atstovų sudaryti prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuolat visuomeniniais pagrindais veikiančią vyresnio amžiaus asmenų reikalų tarybą, kurios tikslas – dalyvauti priimant sprendimus aktyvaus senėjimo ir vyresnio amžiaus asmenų socialinės įtraukties srityje ir įgyvendinant jų vykdymo stebėsenos priemones.
6. Siekiant stiprinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą ir vyresnio amžiaus asmenų įtrauktį į sprendimų priėmimo procesus savivaldos lygmeniu, rekomenduoti savivaldybėms sudaryti visuomeniniais pagrindais veikiančias patariamąsias institucijas – vyresnio amžiaus asmenų reikalų tarybas, stiprinti ir remti vyresnio amžiaus asmenims atstovaujančių nevyriausybinių organizacijų veiklą.
7. Viešinti šalių bendradarbiavimą rengiant pranešimus žiniasklaidai, organizuojant diskusijas, debatus ar viešas konsultacijas, skelbiant aktualią informaciją Šalių interneto svetainėse.
8. Siekiant imtis veiksmų, susijusių su visuomenės senėjimo problemų sprendimu, parengti nacionalinę senėjimo pasekmių įveikimo programą, remiantis Lietuvoje ir kitose Europos Sąjungos šalyse narėse sukaupta patirtimi.
9. Inicijuoti tyrimus numatomoms priemonėms aktyvaus senėjimo ir vyresnio amžiaus asmenų socialinės įtraukties politikos srityje pagrįsti, įtraukiant vyresnio amžiaus asmenims atstovaujančių nevyriausybinių organizacijų atstovus.

4 straipsnis

Informacijos konfidencialumas

Kiekviena Šalis privalo užtikrinti informacijos, kurią gauna iš kitos Šalies, konfidencialumą.

5 straipsnis

Susitarimo galiojimas, keitimas ar nutraukimas, ginčų sprendimo tvarka

1. Susitarimas pasirašomas lietuvių kalba 11 (vienuolika) egzempliorių, po vieną kiekvienai Šaliai.
2. Susitarimas galioja neterminuotai.
3. Susitarimas Šalių gali būti pakeistas papildomais susitarimais.
4. Papildomi susitarimai sudaromi raštu ir yra neatskiriama susitarimo dalis.
5. Visi ginčai, kilę įgyvendinant susitarimą, sprendžiami derybomis ir konsultacijomis.
6. Kiekviena Šalis turi teisę nutraukti susitarimą, raštu apie tai pranešusi kitoms Šalims prieš 60 dienų.
7. Susitarimas įsigalioja, kai jį pasirašo visos Šalys.

Socialinės apsaugos ir darbo ministrė

Monika Navickienė

Sveikatos apsaugos ministras

Arūnas Dulkys

Švietimo, mokslo ir sporto viceministrė

Agnė Kudarauskienė

Kultūros viceministrė

Daina Urbanavičienė

Lietuvos savivaldybių asociacijos prezidentas

Mindaugas Sinkevičius

Nacionalinės trečiojo amžiaus universitetų asociacijos prezidentė

Zita Žebrauskienė

Lietuvos EURAG asociacijos valdybos pirmininkas

Povilas Butkus

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos pirmininkas

Gvidas Rutkauskas

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių bendrijos pirmininkas

Pranas Ulozas

Lietuvos pagyvenusių žmonių asociacijos prezidentė

Grasilda Makaravičienė

Lietuvos pensininkų sąjungos „Bočiai“ pirmininkas

Kajetonas Šliogeris